

světlo na cestě ze závislosti – již od r. 1996

WHITE LIGHT I

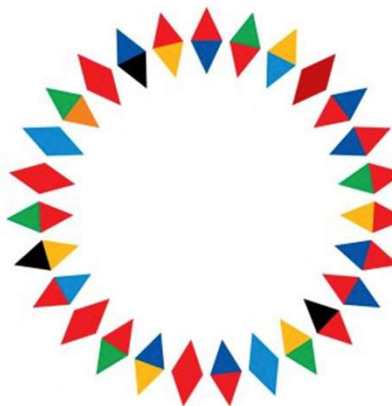
RETHINK
aneb vybrané zatuhlé šablony v hlavách nás,
adiktologů?

PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc.
Adiktologická konference Jihočeského kraje
20. 10. 2022, Hluboká nad Vltavou

Co vás čeká?

- Co jsou mýty a stereotypy..?
- 10 vybraných mýtů a stereotypů z praxe
- Nebo se o mýty a stereotypy nejedná?

„Čím více víte, tím více víte, že nevíte.“
(Aristoteles)

EU2022.CZ

České předsednictví
v Radě Evropské unie

„Europe as a task:
rethink, rebuild, repower“

Mýtus a stereotyp..?

- MÝTUS - příběh symbolického nebo náboženského významu; neskutečný, vymyšlený příběh
- STEREOTYP – ustálený, navyklý vzorec chování a myšlení;
- Obor adiktologie - historicky zaplevelen řadou mýtů a stereotypů:
  - laická veřejnost, klienti služeb, **pracovníci v oboru**
  - překážky pokroku a kvalitních, efektivních a potřebám klientů na míru šitých služeb?

APAS (A.N.O.) pro své členy nic nedělá..?

podporuje a hájí zájmy VŠECH poskytovatelů adiktologických služeb

- uhájení pozice adiktologických služeb a zabránění opakovaným snahám o přesun RVKPOZ na MZ během vlády Babišovy administrativy;
- odvolání nekompetentní národní protidrogové koordinátorky a její výměna;
- udržení rozpočtu pro adiktologické služby v r. 2022 na úroveň r. 2021 (původní návrh Babišovy vlády na úroveň r. 2020 – financí ve výši 66 milionů Kč);
- činnost odborných sekcí...

Dobrovolná léčba v terapeutické komunitě..?

- *„Vy to máte jednodušší, k vám chodí dobrovolně...“*
- Motivы pro léčbu v TK různorodé...:
  - tlak rodiny a okolností – např. dluhy, stíhání PČR, zdravotní problémy,
  - bydlení...
  - vlastní „dozrání“ – výjimečné, ale často ne definitivní (viz motivace)
- Žadatelé o léčbu z VTOS – podmíněčné propuštění... když uspějí, do TK nedorazí...
- Léčba i klientů s nařízenou ochranou léčbou

Motivovaný klient..?

- *“Klient není motivovaný..“*
- Motivace ke změně kolísá
  - obava ze změn souvisejících s procesem úzdravy (na straně klienta a/nebo jeho blízkých)
  - nízké sebevědomí (*„já to nezvládnou...“*)
  - netrpělivost vs. očekávání rychlého „účinku“...
  - terapeut motivovanější než klient?

Ještě nemá odfetováno..?

- Opravdu? Jak se to pozná?
- Kolik drog/alkoholu/prášků apod. musí klient spotřebovat, aby měl odfetováno?
- Klient si to možná také myslí, je dobré, abychom mu to potvrdovali?

Mýtus o kouzelné bráně..?

- *„Zlatá brána otevřena, zlatým klíčem podepřena, kdo do ní vejde, fetovat už nejde..?“*
- Účinný faktor TK – *„klientům musí být umožněno, dělat chyby..“*
- Kolik chyb, už toto pravidlo neříká – individuální přístup.
- Zkušenost? Chybující vs. nechybující klient – změna chování spíše u těch prvních...

Lidé se závislostí mají slabou vůli..?

- Traduje se to. Ale je to pravda?
- Životní příběhy klientů – neumím si představit, že dokáží tak dlouho užívat se slabou vůlí
- Investují svoji silnou vůli nezdravým směrem?
- Možný potenciál, který bychom se měli v procesu léčby snažit využít, jen napřít směrem k úzdravě?

Klient se chová účelově..?

- Účinný faktor TK – *„vše, co v TK probíhá je terapie, každá činnost má mít svůj cíl (účel).“*
- Skupinová terapie – *„nemusíš terapii věřit, ale využij možnosti to zkusit.“*
- *„I když něčemu v TK nevěříš, dělej, jako bys tomu věřil („act as if“).“*
- Každé lidské chování má svůj vědomý či nevědomý účel...

Já do klienta tolik investoval/-a..?

- Léčba lidí se závislostmi přináší řadu zklamání:
  - klientům,
  - jejich blízkým,
  - **adiktologům**
- Kdo selhává, když terapeut investuje všechn svůj um a “nevděčný” klient přesto uteče z léčby, vrátí se k užívání..?
- Neměli bychom investovat více než investují klienti?

Klient je přeterapeutizovaný..?

- Občas slýchám, že to tvrdí klienti, kteří po ukončení TK pokračují do následné péče...
- Co to znamená česky?
  - má dost „terapeutických plků“?
  - už všechno ví a umí?
  - už nedělá chyby? Nebo s nimi jen nechce už být konfrontovaný?
  - atd...
- Je to z pohledu adiktologa užitečný termín pro NP?

Klient se substitucí v terapeutické komunitě..?

- „Co by to udělalo s klienty a s komunitou?“
- O čí obavu jde?
  - klientů,
  - adiktologů?
- Zeptali jsme se klientů TK WL I (nebyl tam uživatel opioidů), co oni na klienta se Subutexem?
„Co to je?“
- Realita? Sebenaplňující proroctví? Klient na substituci do TK míří už dlouho, ale ...

Závěry?

- Co je a co není mýtus či stereotyp?
- Možná nejde až tak o stereotypy, ale jakési polopravdy, které někdy stereotypně používáme?
- Co platí u jednoho člověka (klienta), nemusí platit u jiného?
- Chyba v komunikaci? Tendence generalizovat určité jevy stejně, jako to dělají naši klienti?
  - „*Nikdy se mi nic nedaří... Nikdy nic nedokážu...*“
  - „*Nikdo o mě nestojí, nikoho nezajímám...*“

světlo na cestě ze závislosti – již od r. 1996

Děkuju za pozornost a těším se na diskusi.